

[S. C. Nørgaard.]

rettelse og Drift af tysksprogede Folkehøjskoler og Landbrugsskoler kan finde Sted. Maaske kan det siges, at den gældende Højskolelovs §§ 3 og 4 yder den højtærede Minister tilstrækkelig Ret til at fastsætte Bestemmelser for disse Skoler, der jo, ligesom de tysksprogede Skoler i øvrigt, falder noget uden for de almindelige Regler for Skolers Godkendelse. Men da der paa den anden Side ogsaa er mange, som mener, at Ministeren i de gældende Bestemmelser ikke har tilstrækkelig Hjæmmel til at fastsætte Regler, der er paakrævede netop i disse særlige Tilfælde, og da den højtærede Minister har sluttet sig til denne Opfattelse — og det er jo Ministeren, der har Ansvaret for, hvorledes Loven bliver praktiseret —, er det rimeligt nok, at den af Ministeren ønskede Ret til at fastsætte Vilkaarene bliver lovfæstet.

I Henhold til disse mine Betragtninger kan jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse i dette høje Ting.

Jørgen Otsen: Da den sønderjyske Skolekommission, der blev nedsat af Undervisningsministeriet den 17. Juli i Fjor, drøftede den da gældende Ordning af det tyske Mindretals Skoleforhold, var det naturligt og selvfølgeligt, at man ogsaa kom ind paa Spørgsmaalet om den tysksprogede Højskole i Tinglev. Denne Højskole, der blev oprettet i 1905, blev efter Genforeningen anerkendt som saadan efter den danske Højskolelov og har faaet Statstilskud med Ret til at modtage statsunderstøttede Elever paa samme Maade som vore danske Højskoler. Imidlertid blev Skolen lukket i Fjor Sommer, samtidig med at alle andre tysksprogede Skoler i Nordslesvig gik i Staa, og dermed bortfaldt deres Godkendelse i Henhold til Højskolelovens § 5. Der kan vist ikke herske den fjerneste Tvivl om, at denne Skole i Lighed med alle andre Skoler med tysksproget Undervisning har været ledet i en Aand, som vi fra dansk Side ikke kunde være tjent med. Et meget stærkt Islæt af Lærerkrafter og Elever sydfra har ganske naturligt maattet sætte sit Præg paa Skolens Aand og Virke og har ikke mindst i den sidste halve Snes Aar fjernet den fra den rent tyske kulturelle Linie, den oprindelig var anlagt paa. Dette Forhold har foranlediget den sønderjyske Skolekommission til at fremsætte Forslag til Lov om en Tilføjelse til den gældende Lov af 4. Juli 1942 om Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, hvorefter det skal være Under-

visningsministeren, der skal bestemme, hvorvidt og paa hvilke Vilkaar Højskoler med tysk Undervisningssprog vil kunne godkendes. Dette Forslag har den højtærede Undervisningsminister nu ønsket ophøjet til Lov, idet de i Højskoleloven indeholdte Bestemmelser ikke findes at være fyldestgørende. Vi kan fra vor Side fuldt ud tiltræde, at den højtærede Undervisningsminister faar den i den nye § 23 foreslaaede særlige Bemyndigelse, der efter min Mening aldrig kan tænkes at faa indskrænkende Virkning paa de frie Kaar, som vore danske Højskoler og Landbrugsskoler virker under. Denne Bemyndigelse vil tværtimod være en Sikkerhedsforanstaltning, en Forholdsregel af stor Værdi og af stor Rækkevidde den Dag, da det tyske Mindretal paa ny maatte stille Krav om Oprettelse af en tysksproget Højskole; da vil Undervisningsministeren kende sit Ansvar og have Ret til at afgøre, under hvilke særlige og mest betryggende Betingelser en saadan Skole kan godkendes, om f. Eks. Lederne og Lærerne er Tilliden værdige og i øvrigt er egnede og antagelige. Paa dette Omraade venter den nordslesvigske Befolkning, at man fra Undervisningsministeriets Side ikke vil lade det skorte paa fornøden Omhu. De Erfaringer, vi hidtil har gjort paa Mindretalsskolernes Omraade, maner i høj Grad til Forsigtighed og Agtpaagivenhed.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse i det høje Ting.

P. N. Petersen (Røje): Det er med meget blandede Følelser, jeg for mit Vedkommende ser paa det foreliggende Lovforslag, der tager Sigte paa eventuelle tysksprogede Højskolers Stilling her i Landet i den kommende Tid. Den tysksprogede Højskole i Tinglev har vist sig at have det tilfælles med de private tyske Børneskoler, at de har været de værste Nazireder, der fandtes i hele Sønderjylland, og anderledes kunde man heller ikke med Rimelighed vente, det skulde være. Der er nu engang mere Kontrol i de offentlige tysksprogede Skoler, end der ifølgde Sagens Natur kan være i de private Skoler. Den tyske Højskole i Tinglev har været en udpræget Nazirede, lige til den af forstaaelige Grunde maatte standse sin tvivlsomme Virksomhed i Fjor. Der er for mig ingen Tvivl om, at denne Institution har været i høj Grad landsskadelig og undergravet den danske Stats Interesser. Derfor skal der nogen Overvindelse til at medvirke til en Fortsættelse af en Virksomhed af denne Karakter, saa meget mere som vi jo